

HANDLEIDING BIJ TRAININGSFILM

Afname van de Maastrichtse Sociale Netwerk Analyse voor mensen met een Verstandelijke Beperking (MSNA-VB)

Ida van Asselt-Goverts | Petri Embregts | Lex Hendriks | Noud Frielink

Afname van de Maastrichtse Sociale Netwerk Analyse voor mensen met een Verstandelijke Beperking (MSNA-VB)

Handleiding bij de trainingsfilm

Ida van Asselt-Goverts | Petri Embregts | Lex Hendriks | Noud Frielink

Colofon

Lectoraat Zorg voor Mensen met een Verstandelijke Beperking

- Ida van Asselt-Goverts (docent en onderzoeker)
- Petri Embregts (lector)
- Lex Hendriks (associate lector)
- Noud Frielink (onderzoeksmedewerker)

Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Faculteit Gezondheid, Gedrag en Maatschappij

Lectoraat Zorg voor Mensen met een Verstandelijke Beperking

Postbus 6960, 6503 GL Nijmegen

Secretariaat lectoraat: 024 - 353 04 28

www.han.nl/han-sociaal

Ida.vanasselt@han.nl

ISBN/EAN: 978-90-815518-9-2

Vormgeving: Bureau Ketel, Nijmegen

Druk: Drukkerij Efficient, Nijmegen

© 2012

Niets van deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgever.

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Tekenen van een genogram	7
3	Introductie MSNA-VB	9
4	Genogram	10
5	MSNA-VB kaart 1	11
6	Ecogram	13
7	MSNA-VB kaart 2	15
8	Wensenformulier	17
Bijlagen		19
Bijlage 1	Tekenen van een genogram	19
Bijlage 2	Introductie MSNA-VB	20
Bijlage 3	Genogram	24
Bijlage 4	MSNA-VB kaart 1	26
Bijlage 5	Ecogram	29
Bijlage 6	MSNA-VB kaart 2	30
Bijlage 7	Wensenformulier	33
Bijlage 8	Genogram	35

1

Inleiding

Deze handleiding hoort bij filmfragmenten om deelnemers te trainen in het gebruik van de Maastrichtse Sociale Netwerk Analyse voor mensen met een Verstandelijke Beperking (MSNA-VB) en is onderdeel van de training *Werken met sociale netwerken van mensen met een verstandelijke beperking*.

Doelstelling van deze training is dat deelnemers zich bewust worden van het belang, de structuur en de betekenis van sociale netwerken van henzelf en van hun cliënten. Deelnemers worden gemotiveerd om (nieuwe) netwerkliden van cliënten te betrekken en krijgen handvatten om cliënten te motiveren dat te doen. Zij zijn in staat het sociale netwerk in kaart te brengen en te analyseren en op grond daarvan hulpbronnen uit te bouwen, om zo het sociale netwerk te versterken en uit te breiden.

Om een basis te leggen voor netwerkinterventies is het systematisch in kaart kunnen brengen van een sociaal netwerk van belang. De MSNA-VB biedt daarvoor goede mogelijkheden. Om de MSNA-VB goed te kunnen afnemen is een training zinvol. De trainingsfilm is daarbij ondersteunend.

De trainingsfilm bestaat uit 7 fragmenten:

- 1 Tekenen van een genogram.
- 2 Introductie MSNA-VB.
- 3 Genogram.
- 4 MSNA-VB kaart 1.
- 5 Ecogram.
- 6 MSNA-VB kaart 2.
- 7 Wensenformulier.

In het eerste fragment vertelt iemand hoe zijn familie eruit ziet. Deelnemers tekenen vervolgens het genogram van deze persoon en vergelijken dit met een voorbeeld.

Het tweede fragment is bedoeld om kijkers een kort, globaal beeld van de afname van de MSNA-VB te tonen.

Door de fragmenten 3 tot en met 7 krijgen deelnemers zicht op de afname van de MSNA-VB onderdelen en worden zij bewust van de mogelijke valkuilen daarbij.

De transcriptie van de fragmenten is toegevoegd in de bijlage. Het kan zinvol zijn om de transcriptie tijdens de training uit te delen zodat deelnemers hun opmerkingen bij het desbetreffende fragment kunnen schrijven.

2

Tekenen van een genogram

Doel

- Deelnemers kennen symbolen om een genogram te tekenen en oefenen de vaardigheid om het genogram te tekenen.

Instructie

- Bekijk de symbolen die gebruikt worden bij het tekenen van een genogram (bijlage 1 handleiding MSNA-VB).
- Bekijk Filmfragment 1: Tekenen van een genogram.
- Teken het genogram van deze persoon.
- Welke informatie mis je nog om goed het genogram te kunnen tekenen?
- Vergelijk de getekende genogrammen, met elkaar en met het voorbeeld. Wat valt op?

Nabespreking

- Wat ging je goed af? Wat vond je lastiger?
- Wat viel op bij het vergelijken van de getekende genogrammen?
- Welke informatie mis je nog om goed het genogram te kunnen tekenen?
- Welke tips hebben jullie voor elkaar?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Welke informatie mis je nog om goed het genogram te kunnen tekenen?

- Zijn Mark en Thomas eeneiige of twee-eiige tweeling?
- Van de broers van vader weten we alleen wie de oudste is, maar verder is de plaats in de kinderrij van vader en moeder en hun broers en zussen onduidelijk.
- Hoe heet de vorige relatie van de moeder van Mark?
- Wat is het geslacht van de kinderen van Merel en Maarten?

>

- Wie is de moeder van Femke? Is zij overleden of gescheiden?
- Zijn de ouders van Arno (grootouders van Marlon) overleden?
- Hoe heten de grootouders van Marlon?

Uitwisselen van tips

- gebruik A3-formaat;
- teken drie generaties, bij kinderen vier generaties;
- teken elke generatie op één lijn;
- vraag hoeveel broers en zussen iemand heeft en wie de oudste is;
- teken klein;
- gebruik potlood/gum;
- schrijf ook namen erbij.

3

Introductie MSNA-VB

Doel

- Deelnemers krijgen een eerste indruk van de afname van de MSNA-VB.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 2: Introductie MSNA-VB.
- Pak de MSNA-VB kaart erbij, luister en kijk naar het fragment en kijk of je alle vragen kunt plaatsen en of alle vakjes van de eerste 2 regels bevraagd zijn.

Nabespreking

- Kun je alle vragen plaatsen?
- Welke vragen/onduidelijkheden roept het op?
- Wat is het voordeel van het zo systematisch bevragen?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Voordelen van systematisch bevragen

- De kans dat netwerkliden/clusters over het hoofd gezien worden wordt hierdoor verkleind.
- Het geeft het zicht op de bereikbaarheid van netwerkliden en de gevarieerdheid van netwerkliden.
- Het geeft zicht op de structuur van betrekkingen (hoe vaak zien ze elkaar, wie neemt initiatief, duur en basis van het contact).
- Ook de functie die netwerkliden vervullen wordt in kaart gebracht.

4

Genogram

Doel

- Deelnemers krijgen zicht op het afnemen van een genogram bij een cliënt en worden zich bewust van mogelijke valkuilen daarbij.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 3: Genogram.
- Noteer wat goed gaat, wat beter kan en hoe dat beter kan.

Nabespreking

- Vraag deelnemers wat zij goed vonden.
- Vraag deelnemers wat zij minder goed vonden. Wat deed de interviewer niet goed? Waarom was dat minder goed? Wat had de interviewer beter kunnen doen?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Wat gaat goed?

- De introductie van het genogram is helder en in lijn met de handleiding.
- De vraag naar ouders en broers/zussen wordt goed gesteld.
- De vraag aan het eind naar het fragment is adequaat. *Staat iedereen van het gezin er nu op?* Het is altijd goed om bij het afronden van een bepaald onderdeel te vragen *Mis je nog mensen? Hebben we nu alle mensen genoteerd?*

Wat gaat minder goed?

- Er is sprake van suggestieve vragen. *Heeft hij een vrouw? Zij hebben geen kinderen neem ik aan?*
- Het is niet goed om bij het afsluiten van een bepaald onderdeel (in dit geval het gezin) ervan uit te gaan dat het compleet is en meteen door te gaan.
- Er is onvoldoende ruimte op het blad om de rest van de familie te tekenen. Het is verstandig om kleiner te tekenen en met potlood te tekenen.

5

MSNA-VB kaart 1

Doel

- Deelnemers krijgen zicht op de afname van de MSNA-VB en worden zich bewust van mogelijke valkuilen daarbij.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 4: MSNA-VB kaart 1.
- Noteer wat goed gaat, wat beter kan en hoe dat beter kan.

Nabespreking

- Vraag deelnemers wat zij goed vonden.
- Vraag deelnemers wat zij minder goed vonden. Wat deed de interviewer niet goed? Waarom was dat minder goed? Wat had de interviewer beter kunnen doen?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Wat gaat goed?

- Een aantal vragen wordt goed gesteld, zoals de vraag *Hoe vaak mailen jullie elkaar?* of *Welke opleiding heeft hij gedaan?* of *Wat voor werk doet hij nu?* of de vragen naar affectie, aansluiting en voorkeur.

Wat gaat minder goed?

- Thomas is nog niet getrouwd en woont nog niet samen. Interviewer scoort 'alleen', maar dit moet zijn 'met partner'.
- Interviewer vraagt: *Heeft hij de opleiding afgemaakt?*, bij speciaal basisonderwijs dien je concreter door te vragen naar aantal jaren dat de opleiding gevolgd is.
- Suggestieve vraagstelling: *Daarna is hij meteen gaan werken, neem ik aan?*

>

- Thomas woont bij zijn ouders. Interviewer scoort 'gezin'; dat moet zijn: 'ouders/familie'.
- Interpretaties/Waardeoordeel. *Dat is wel heel erg leuk, zo'n broer in de buurt.*
- Zelf voorbeelden geven. *Hoe vaak doen jullie dat, voetbal kijken of een biertje drinken?* (wellicht doen ze veel meer of heel andere dingen).
- Gesloten vraagstelling waar dat niet past. *Bellen jullie elkaar vaak? Iedere dag?* Beter is: *Hoe vaak....?*
- Initiatief is iets anders dan bij wie je afspreekt.
- Invullen/voorbeelden geven: *Voetbal kijken, biertje drinken....* Beter is door te vragen wat respondent met 'van alles' bedoelt.
- Voorbeelden geven bij laatste 'gewichtsvraag' naar praktische ondersteuning. *Helpt je broer je, bijvoorbeeld bij verhuizen, of als je een moeilijk formulier moet invullen?* Beter is het dat zonder voorbeelden te vragen, omdat specifieke voorbeelden de antwoorden beïnvloeden, zoals je dat in het fragment kunt zien.
- Tijdens het fragment valt op dat de interviewer de MSNA-VB niet goed kent. Hij moet veel in de handleiding kijken en zijn gespreksvaardigheden en luistervaardigheden laten daardoor te wensen over. Het is dus van groot belang het instrument goed te kennen voor afname bij cliënten.

6

Ecogram

Doel

- Deelnemers krijgen zicht op de afname van het ecogram en worden zich bewust van mogelijke valkuilen daarbij.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 5: Ecogram.
- Noteer wat goed gaat, wat beter kan en hoe dat beter kan.

Nabespreking

- Vraag deelnemers wat zij goed vonden.
- Vraag deelnemers wat zij minder goed vonden. Wat deed de interviewer niet goed? Waarom was dat minder goed? Wat had de interviewer beter kunnen doen?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Wat gaat goed?

- De vragen die gesteld worden om de cirkels te vullen, zijn juist.

Wat gaat minder goed?

- Het is onduidelijk welke netwerkleiden op het ecogram ingevuld moeten worden.
- Er is sprake van een suggestieve vraag en waardeoordeel. *Je hebt er toch zeker wel meer dan vijf? Dit is alles? Dat meen je niet?!*
- De interviewer stelt de suggestieve vraag *Je hebt toch zeker wel collega's die iets meer voor je betekenen dan andere collega's?* Op zich is het goed om door te vragen en voorbeelden te noemen maar dit dient op een meer open manier bevestigd te worden. Bovendien vraagt de interviewer niet

>

naar andere mogelijkheden zoals sport, vrijwilligers, soos, lotgenoten, kerk, burens, hulpverleners/begeleiders.

- Aan het eind geeft de interviewer een interpretatie/waardeoordeel. *Nou dat zijn er niet heel veel, maar dat is op zich helemaal niet erg.*
- Het is niet heel duidelijk te zien, maar het lijkt erop alsof de interviewer de namen niet in de juiste cirkel invult.

7

MSNA-VB kaart 2

Doel

- Deelnemers krijgen zicht op de afname van de MSNA-VB en worden zich bewust van mogelijke valkuilen daarbij.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 6: MSNA-VB kaart 2.
- Noteer wat goed gaat, wat beter kan en hoe dat beter kan.

Nabespreking

- Vraag deelnemers wat zij goed vonden.
- Vraag deelnemers wat zij minder goed vonden. Wat deed de interviewer niet goed? Waarom was dat minder goed? Wat had de interviewer beter kunnen doen?
- Vraag aan deelnemers wat zij zouden invullen bij de opleiding van Ralph.

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Wat gaat goed?

- In de meeste gevallen is de vraagstelling goed.

Wat gaat minder goed?

- Er is sprake van een gesloten vraagstelling waar dat niet past. *Voel je je veilig en vertrouwd bij Ralph?*
- Er is sprake van suggestieve vraagstelling. *Een vijf dus? En: Jullie e-mailen toch?*
- Duur is niet hoe lang je elkaar ziet als je contact hebt, maar hoe lang je elkaar kent.
- De interviewer vraagt: *Als je iets niet weet, helpt hij je dan?* Dat moet zijn: *Als je iets niet weet of kan, helpt hij je dan?*

>

- De interviewer geeft soms waardeoordelen. *Wat een mooie naam.* In de handleiding staat dat je geen waardeoordelen moet geven. Het is de vraag of het lukt helemaal geen reactie/waardeoordelen te geven. Het is tenslotte ook een gesprek en je maakt contact. Niet op elk moment is het even erg. Probeer je er in ieder geval van bewust te zijn en realiseer je dat het op sommige momenten echt niet goed is, omdat de respondent dan mogelijk sociaal wenselijke antwoorden kan gaan geven.
- Tijdens het fragment valt op dat de interviewer de MSNA-VB niet goed kent. Hij moet veel in de handleiding kijken en zijn gespreksvaardigheden en luistervaardigheden laten daardoor te wensen over. Het is dus van groot belang het instrument goed te kennen voor afname bij cliënten.

Opleiding van Ralph

- Het gaat om hoogst afgeronde opleiding: vmbo.

8

Wensenformulier

Doel

- Deelnemers krijgen zicht op de afname van het Wensenformulier en worden zich bewust van mogelijke valkuilen daarbij.

Instructie

- Bekijk Filmfragment 7: Wensenformulier.
- Noteer wat goed gaat, wat beter kan en hoe dat beter kan.

Nabespreking

- Vraag deelnemers wat zij goed vonden.
- Vraag deelnemers wat zij minder goed vonden. Wat deed de interviewer niet goed? Waarom was dat minder goed? Wat had de interviewer beter kunnen doen?

MOGELIJKE ANTWOORDEN

Wat gaat goed?

- De introductie van het wensenformulier is in lijn met de handleiding.
- De vragen worden over het algemeen goed gesteld.

Wat gaat minder goed?

- De interviewer geeft kritiek. *Je kunt toch met de trein gaan? Ik zit ook twee uur in de trein naar mijn werk.*
- Er is sprake van suggestieve vraagstelling. *Ook een vier?*
- Er is sprake van een waardeoordeel. *Hmm dat is niet hoog. Dat moet heel vervelend voor je zijn.*
- De interviewer vraagt: *Kan je tevredenheid nog hoger worden?* Ook bij een score vijf is het de bedoeling dat de interviewer vraagt: *Wat zou maken dat het een stapje hoger wordt?*

>

- De interviewer vraagt onvoldoende door, met name nadat cliënt zegt: ‘Ze luisteren gewoon heel slecht’. (Wat bedoelt hij ermee? Het kan nu van alles zijn. Bellen ze ondertussen? Doen ze niet wat hij heeft gevraagd? Vergeten ze wat de cliënt eerder heeft verteld? Komen ze afspraken niet na? Krijgt hij onvoldoende begrip?).
- Tijdens het fragment valt op dat de interviewer het Wensenformulier niet goed kent. Hij moet veel in de handleiding kijken en zijn gespreksvaardigheden en luistervaardigheden laten daardoor te wensen over. Het is dus van groot belang het instrument goed te kennen voor afname bij cliënten

BIJLAGE 1 Tekenen van een genogram

Mijn naam is Mark. Mijn vader en moeder heten Sanne en Peter. Ik heb een tweelingbroer Thomas. Vanuit een vorige relatie heeft mijn moeder nog een dochter: Linda. Zij is getrouwd met Maarten. Ze hebben een miskraam gehad, maar ze zijn nu wel weer zwanger. Mijn vriendin heet Marlon en de vriend van mijn broer heet Max.

Als ik kijk naar mijn vaderskant. Mijn opa, dus de vader van mijn vader, heet Jan en de moeder van mijn vader heet Annie. In totaal heeft mijn vader 4 broers en 1 zus en die zus is twee weken nadat ze geboren is, overleden. Van die 4 broers heeft 1 broer, dat is Piet, geen relatie. Johan, een andere broer, is getrouwd met Marieke, ze hebben samen 2 kinderen; ze hebben ook een miskraam gehad. Die kinderen heten Marjolein en Marijke. Marijke heeft een vriend, maar hoe die heet weet ik niet. Dan de oudste broer van mijn vader: hij heet Gerard; zijn vrouw heet Rachel en samen hebben ze 2 kinderen, Merel en Rachel. Die moeder heet dus Rachel en de dochter heet ook Rachel. Merel heeft een eenzijdige tweeling samen met Maarten en Rachel is alleen. Dan heeft mijn vader nog 1 andere broer, dat is Sander. En het aparte daaraan is dat Sander, dat is dus een broer van mijn vader, getrouwd is met Petra, dat is een zus van mijn moeder. Ze hebben geen kinderen.

Dan mijn moeders kant. Mijn oma, de moeder van mijn moeder, heet Maria; de vader van mijn moeder heet Theo. Ze zijn getrouwd en hebben samen 3 kinderen. Mijn moeder is er daar dus eentje van. Petra, dat heb ik al verteld, die is getrouwd met de broer van mijn vader. De laatste zus heet Monique. Monique is getrouwd geweest met een man, Fons, is gescheiden en is nu getrouwd met een nieuwe man, Floris. En samen hebben ze twee kinderen, even kijken, de twee-eiige tweeling en ze heten Colette en Jeroen.

Marlon heeft een broertje, Vincent. Haar ouders zijn getrouwd en heten Arno en Bernadette. Arno heeft 5 broers, maar die heb ik nooit gezien, en twee zijn overleden en hoe ze heten weet ik niet. Bernadette komt uit een gezin met 4 dochters en 1 zoon. De opa van Marlon van haar moeders kant is overleden, maar de oma van Marlon heeft een nieuwe man gevonden. Ze zijn niet getrouwd, maar ze wonen al wel meer dan 25 jaar bij elkaar. Dus de zussen en broer van Bernadette zijn de kinderen van oma. Die nieuwe vriend van oma heeft een dochter, Femke. Femke is getrouwd met Ruben en ze hebben 2 kinderen: Teun en Luuk. Officieel zijn zij dus geen familie, maar iedereen ziet ze wel als volwaardige familie. Dan is er ook nog een broer van Bernadette, een oom van Marlon dus, Piet. Hij is getrouwd met Noortje, en ze hebben samen een dochter, Whitney. Dan zijn er nog 3 zussen van Bernadette, die heb ik nog nooit gezien dus dat weet ik ook niet.

BIJLAGE 2 **Introductie MSNA-VB**

- Interviewer* Kijk, Mark, we hebben net samen een stamboom van jouw familie gemaakt. Daarna hebben we de mensen die je kent en die belangrijk voor je zijn op deze lijst ingevuld. Het gaat om mensen met wie je het afgelopen jaar contact hebt gehad, of om mensen waar je misschien nu geen contact meer mee hebt (maar vroeger wel), en die nu nog steeds belangrijk zijn voor je. Zoals je ziet hebben we op deze eerste kaart een aantal personen ingevuld. Kijk. Daar gaan we verdere gegevens over invullen. Is dat akkoord?
- Respondent* Ja.
- Interviewer* Dan gaan we beginnen. De eerste persoon op de lijst dat ben jij zelf. Mark.
- Respondent* Klopt.
- Interviewer* Wat is je leeftijd?
- Respondent* 24.
- Interviewer* 24. En je hebt een vriendin, daar hebben we het net al over gehad bij het tekenen van de genogram. Hoe heet jouw vriendin ook al weer?
- Respondent* Ze heet Marlon.
- Interviewer* Marlon, ja. Welke opleiding of school heb je gedaan?
- Respondent* Ik heb op een SBO school gezeten, en daarna heb ik nog enkele jaren op het voortgezet speciaal onderwijs gezeten.
- Interviewer* Oké. En tot welke leeftijd heb je op deze school gezeten?
- Respondent* Tot 18 jaar, en ben daarna ben ik gaan werken.
- Interviewer* Oké, daarna ben je meteen gaan werken. Wat voor werk doe je nu?
- Respondent* Ik werk in een restaurant, als ober.

- Interviewer* Als ober. Oké. Even kijken. Je gaf aan dat je werkt, dus jouw werksituatie hebben we nu besproken. Hoe ziet jouw woonsituatie er uit?
- Respondent* Ik vertelde net al dat ik een vriendin heb. We wonen sinds twee jaar samen.
- Interviewer* Jullie wonen samen, oké. Even kijken. Ja. En je gaf tijdens het invullen van de genogram al aan dat jullie geen kinderen hebben, hè?
- Respondent* Nee, gelukkig niet. Daar zijn we echt nog te jong voor.
- Interviewer* Oké. En waar wonen jullie?
- Respondent* In Breda.
- Interviewer* Eens even kijken. Breda, oké. Nou, dat was de eerste regel. Dezelfde vragen gaan we nu proberen te beantwoorden voor alle mensen die we op deze lijst hebben gezet. Ja?
- Oké. Marlon is je partner. Marlon is een vrouw.
- Respondent* Hmm.
- Interviewer* En hoe oud is Marlon?
- Respondent* 25.
- Interviewer* 25. Haar burgerlijke staat is hetzelfde als jij, want jullie wonen samen. Welke opleiding of school heeft Marlon gevolgd?
- Respondent* Ehmmm, even kijken.... Ze heeft vmbo gedaan, en daarna Verzorging.
- Interviewer* Verzorging. En op welk niveau?
- Respondent* Mbo niveau.
- Interviewer* Hmhm. En wat voor werk doet ze nu?
- Respondent* Ze werkt in de thuiszorg.
- Interviewer* Oké. Over je woonsituatie: je gaf net al aan dat jij en Marlon sinds twee jaar samenwonen in Breda.

Respondent Ja, dat klopt.

Interviewer Oké. Dan heb ik nog een aantal vragen over jouw band met haar. Hoe vaak zie jij Marlon?

Respondent Elke dag.

Interviewer En hoe vaak heb je contact via de telefoon?

Respondent Ook elke dag.

Interviewer En hoe vaak via de e-mail?

Respondent Niet zo vaak. Bijna nooit eigenlijk. We zien elkaar elke dag.

Interviewer Ja. Oké. Wie van jullie twee zorgt dat jullie contact krijgen?

Respondent Ehhmmm, dat verschilt. Soms bel ik en soms belt zij. En we zien elkaar natuurlijk gewoon 's avonds thuis.

Interviewer En hoe lang kennen jullie elkaar al?

Respondent Poeh, even denken hoor. We kennen elkaar van school, dus dat is zo'n 10 jaar.

Interviewer 10 jaar, oké. Even kijken. Nou, waar hebben jullie elkaar leren kennen. Dat zei je al: op school. Dat klopt hè?!

Respondent Ja.

Interviewer En wat doen jullie met elkaar, welke activiteiten?

Respondent Ehhh, zoveel.

Interviewer Zoveel?

Respondent Ja, we doen echt alles met elkaar.

Interviewer Oké. Dan heb ik nog vier vragen over Marlon. Daarvoor hebben we deze Trap van Vijf. Kijk. Ik stel jou zo meteen een vraag, en jij mag daar een antwoord tussen 1 en 5 op geven, waarbij 1 staat voor heel weinig en 5 voor heel veel. Is dat duidelijk?

- Respondent* Hmhm.
- Interviewer* Hoe vertrouwd en veilig voel je je bij Marlon of hoeveel hou je van haar?
- Respondent* Heel veel. Een 5.
- Interviewer* Heb je dezelfde dingen die je leuk vindt om te doen? Houden jullie van dezelfde dingen?
- Respondent* Nou, dat verschilt, we houden allebei van uitgaan, maar ik kijk ook heel graag voetbal op tv en ik hou van sporten en Marlon is nou niet bepaald een sporttype. Doe maar een 3.
- Interviewer* Oké. En hoe graag heb jij contact met Marlon?
- Respondent* 5.
- Interviewer* Oké. Als je iets niet weet of kan, helpt zij je dan?
- Respondent* Jawel, dat doet ze wel; ze wil heel graag wel helpen, maar ze weet het dan ook niet altijd, en dan lukt het niet om echt te helpen. Dus.. eh... een 4.

BIJLAGE 3 Genogram

- Interviewer* Om een overzicht te krijgen hoe jouw familie eruit ziet, gaan we een genogram tekenen. Een genogram is een stamboom van jouw familie.
- Respondent* Oké.
- Interviewer* Bij een genogram beginnen we altijd bij degene die centraal staat en dat ben jij. Mark. Daar zetten we twee hokjes omheen. Dat betekent dat je een man bent, en dat dit genogram over jou gaat. Even kijken. Wie zijn jouw ouders?
- Respondent* Mijn vader heet Peter en mijn moeder heet Sanne.
- Interviewer* Peter en Sanne. Oké. En heb jij nog broers of zussen?
- Respondent* Ja, een tweelingbroer.
- Interviewer* Oké, en hoe heet jouw tweelingbroer?
- Respondent* Thomas.
- Interviewer* Thomas. Kun je het lezen zo?
- Respondent* Hmm.
- Interviewer* Oké. Als we naar jouw tweelingbroer kijken, heeft hij een vrouw?
- Respondent* Nou, hij heeft eigenlijk een vriend: Max.
- Interviewer* Een vriend, Max. Dus ik neem aan dat zij geen kinderen hebben?
- Respondent* Nee.
- Interviewer* Oké. En heb jij zelf een partner?
- Respondent* Ja, ik heb een vriendin en zij heet Marlon.
- Interviewer* Marlon. Oké. En hebben jullie kinderen?
- Respondent* Nee.

- Interviewer* Oké. Dan hebben we nu jullie gezin compleet en gaan we kijken naar de familie van jouw vaderskant. Hoe heten zijn ouders?
- Respondent* Jan en Annie. Maar... uit een vorige relatie heeft mijn moeder nog een dochter, Linda.
- Interviewer* O. Oké. Hoe heet de vader van Linda?
- Respondent* Ehhmmm, Fabian dacht ik, maar niemand heeft contact met hem, Linda ook niet meer.
- Interviewer* Fabian. Vraagteken zet ik dan maar. Eh hh, heeft Linda wel een partner?
- Respondent* Ja, ze is getrouwd met Maarten.
- Interviewer* Hebben zij kinderen?
- Respondent* Nog niet, ze hebben een miskraam gehad en zijn nu weer zwanger.
- Interviewer* Oké. Staat iedereen van jullie gezin er nu op?
- Respondent* Ja, ik denk het wel.

BIJLAGE 4 MSNA-VB kaart 1

<i>Interviewer</i>	Dan zijn we nu bij je broer, Thomas. Dat is een man. Hoe oud is hij?
<i>Respondent</i>	Nou, 24 natuurlijk, net als ik...
<i>Interviewer</i>	O ja, natuurlijk, jullie zijn een tweeling (lacht). Even verder kijken... Bij het invullen van het genogram zei je al dat hij een vriend heeft: Max.
<i>Respondent</i>	Ja, ze zijn nog niet getrouwd of zo hoor en ze wonen ook niet samen.
<i>Interviewer</i>	Oké. Hij is dus alleen. Welke opleiding heeft hij gedaan?
<i>Respondent</i>	Hij heeft ook op het speciaal basisonderwijs gezeten. Net als ik.
<i>Interviewer</i>	Heeft hij die opleiding afgemaakt?
<i>Respondent</i>	Nee.
<i>Interviewer</i>	Oké, daarna is hij meteen gaan werken neem ik aan. Wat voor werk doet hij nu?
<i>Respondent</i>	Hij werkt in de plantsoenendienst.
<i>Interviewer</i>	Hmmm. Nou je gaf net al aan dat hij werkt, dus de werksituatie is werkzaam. Hoe woont hij?
<i>Respondent</i>	Hij woont nog bij onze ouders.
<i>Interviewer</i>	Oké, dus: gezin. Waar woont hij?
<i>Respondent</i>	Een paar straten verderop, bij mijn ouders dus...
<i>Interviewer</i>	O ja... nou dat is wel heel erg leuk zo'n broer in de buurt. Lekker samen voetbal kijken, biertje drinken....
<i>Respondent</i>	Ja...

- Interviewer* Hoe vaak doen jullie dat samen: voetbal kijken of een biertje drinken?
- Respondent* Ehhmm... twee keer per maand.
- Interviewer* Bellen jullie elkaar vaak?
- Respondent* Best vaak...
- Interviewer* Iedere dag?
- Respondent* Nou nee, één keer per week.
- Interviewer* Hoe vaak mailen jullie elkaar?
- Respondent* Bijna nooit eigenlijk, één keer per jaar.
- Interviewer* Je zei net dat jullie vaak samen een biertje drinken of voetbal kijken, doen jullie dat bij jou of bij je broer?
- Respondent* Meestal bij hem...
- Interviewer* Oké, dus hij neemt initiatief.... Dan komt de vraag: Hoe lang kennen jullie elkaar al? Dat is 24 jaar natuurlijk. En: Waar kennen jullie elkaar van? Dat is uiteraard omdat jullie familie zijn. Die vragen zijn straks bij de tweede kaart belangrijk, maar nu nog niet. Wat doen jullie samen?
- Respondent* Nou van alles...
- Interviewer* Voetbal kijken, biertje drinken....?
- Respondent* Ja...
- Interviewer* Oké. Dan heb ik nog vier vragen over je broer. Daarvoor hebben we deze Trap van Vijf: 1 is heel weinig en 5 is heel veel. Duidelijk?
- Respondent* Hmhm.
- Interviewer* Hoe vertrouwd en veilig voel jij je bij je broer?
- Respondent* Heel erg. Een 5.

- Interviewer* Heb je dezelfde dingen die je leuk vindt om te doen? Houden jullie van dezelfde dingen?
- Respondent* Nou dat verschilt nogal, doe maar een 3...
- Interviewer* Oké. En hoe graag heb je contact met je broer?
- Respondent* 4.
- Interviewer* Helpt je broer je, bijvoorbeeld bij verhuizen, of als je een moeilijk formulier moet invullen?
- Respondent* Nou, toen ik ging verhuizen, was hij net op vakantie, dus doe maar een 2.

BIJLAGE 5 Ecogram

- Interviewer* Kijk. Zo ziet een ecogram er uit. Het bestaat uit vier cirkels. De binnencirkel, dat ben jij. Daarna komen de mensen die heel veel voor je betekenen en daarna de mensen die veel voor je betekenen en dan de mensen die iets voor je betekenen. Dus dat gaan we invullen. Hier komt te staan wie je beste vrienden zijn en daar gaan we eens even naar kijken. Oké?
- Respondent* Oké
- Interviewer* Wie zijn jouw beste vrienden?
- Respondent* Eens zien. Ralph. Bas. Dionne. Carla. Oh, en Peter natuurlijk.
- Interviewer* Je hebt er toch zeker wel meer dan 5?
- Respondent* Nee, dit is het wel.
- Interviewer* En heb je vrienden die iets minder belangrijk zijn, maar nog steeds veel voor je betekenen.
- Respondent* Even nadenken. Antoon en Karel van de voetbal. Ehhmmm, Paul en Victor, de burens. Gerard en Monique. Ans en Ruud. Even denken. Ja, dat was het wel.
- Interviewer* Oké. Heb je nog contact met andere mensen die iets voor je betekenen en die je op het ecogram wilt?
- Respondent* Nee, nee, dit is het wel.
- Interviewer* Dat meen je niet?! Je hebt toch zeker wel collega's die iets meer voor je betekenen dan andere collega's, bijvoorbeeld?
- Respondent* Hmmm, daar had ik niet aan gedacht. Ja dat zijn Wilbert, Marlou en Johan. We zien elkaar niet buiten het werk of zo, maar op het werk doen we altijd veel samen en dat is altijd erg gezellig.
- Interviewer* Oké. Dit is alles? Niet meer?
- Respondent* Nee, dit is het wel.
- Interviewer* Oké. Nou dat zijn er niet heel veel, maar dat is op zich helemaal niet erg.

BIJLAGE 6 MSNA-VB kaart 2

<i>Interviewer</i>	Als eerste persoon staat Ralph. Dat is een man neem ik aan?
<i>Respondent</i>	Ja.
<i>Interviewer</i>	Hoe oud is Ralph?
<i>Respondent</i>	23.
<i>Interviewer</i>	Hmhm. Heeft Ralph een vriendin of vriend?
<i>Respondent</i>	Hij heeft een vriendin, Karen.
<i>Interviewer</i>	Een vriendin. Een vrouw. Karen. Wat een mooie naam. Welke opleiding of school heeft Ralph gevolgd?
<i>Respondent</i>	Hij heeft vmbo gedaan en daarna elektrotechniek.
<i>Interviewer</i>	Vmbo en daarna elektrotechniek. Op mbo-niveau?
<i>Respondent</i>	Mbo
<i>Interviewer</i>	Is hij daarmee klaar?
<i>Respondent</i>	Nee, hij zit nu in het derde jaar.
<i>Interviewer</i>	Hmhm. Even kijken. Dus hij is student. Woont Ralph samen met iemand?
<i>Respondent</i>	Hij woont samen met Karen, in Tilburg.
<i>Interviewer</i>	Kinderen?
<i>Respondent</i>	Wat?
<i>Interviewer</i>	Karen en Ralph. Hebben die kinderen?
<i>Respondent</i>	O, nee.

- Interviewer* Oké, en ze wonen in Tilburg, zei je?
- Respondent* Ja, in Tilburg. Op de Bredaseweg
- Interviewer* Dan heb ik nog een aantal vragen over jouw band met Ralph. Hoe vaak zien jullie elkaar?
- Respondent* Dat verschilt. Soms 2 keer per week, en soms een hele maand niet.
- Interviewer* Oké, dus gemiddeld twee keer per maand?
- Respondent* Zoiets, ja.
- Interviewer* Dan gaan we verder. En hoe vaak heb je contact per telefoon?
- Respondent* Drie keer per week.
- Interviewer* Hoe vaak emailen jullie? Jullie e-mailen toch?
- Respondent* Twee keer per maand
- Interviewer* Oké. Wie van jullie twee zorgt dat er contact is?
- Respondent* Beide. Dan bel ik, dan belt hij. Ik ga wel meestal naar Tilburg, maar dat komt omdat dat voor ons allebei het makkelijkst is.
- Interviewer* Als jullie elkaar zien, hoe lang duurt zo'n afspraak dan ongeveer?
- Respondent* Ehhmmm, 2 uur, zoiets.
- Interviewer* Duur 2 uur, oké. En waar hebben jullie elkaar leren kennen?
- Respondent* Via een gezamenlijke vriend.
- Interviewer* Ja. En wat doen jullie met elkaar, welke activiteiten?
- Respondent* Ehhh... zoveel. Vooral praten en sporten.
- Interviewer* Oké. Dan heb ik nog vier laatste vragen over Ralph. Daarvoor hebben we weer de Trap van Vijf nodig, dan kun je antwoorden tussen 1 en 5, waarbij 1 heel weinig is en 5 heel veel. Oké?
- Respondent* Oké.

Interviewer Voel je je veilig en vertrouwd bij Ralph?

Respondent Ja.

Interviewer Oké. Een 5 dus?

Respondent Ehhh....een 4.

Interviewer Heb je dezelfde dingen die je leuk vindt om te doen?

Respondent Ja, een 5.

Interviewer Oké. En hoe graag heb jij contact met Ralph?

Respondent 5.

Interviewer Als je iets niet weet, helpt hij je dan?

Respondent Ja, dat doet hij. Ook een 5.

BIJLAGE 7 Wensenformulier

- Interviewer* Nu we alles hebben ingevuld, wil ik samen met jou kijken naar alles wat er is ingevuld en je daar wil ik je vragen over stellen.
- Respondent* Oké.
- Interviewer* Hoe tevreden ben je met je netwerk? Dus met alle mensen die je kent en helpen? Deze vraag mag je weer met de Trap van Vijf beantwoorden, dus tussen 1 en 5
- Respondent* Eigenlijk wel heel tevreden. Een 4.
- Interviewer* Wat zou maken dat het een stapje hoger zou worden?
- Respondent* Ehhmmm, ik zou sommigen wel eens wat vaker willen zien, maar dat gaat niet altijd, omdat de afstand gewoon te groot is.
- Interviewer* Maar je kunt toch met de trein gaan?
- Respondent* Ja, maar om twee uur te gaan reizen om een half uur een drankje te doen is een beetje veel.
- Interviewer* Ah ja, nou ik zit ook 2 uur in de trein naar mijn werk, dus... En als we de eerste kaart er bij pakken, die over jouw familie. Hoe tevreden ben je met je familienetwerk?
- Respondent* Op zich wel tevreden. Ehhmmm een 4.
- Interviewer* Wat zou maken dat het een stapje hoger wordt?
- Respondent* Nou, ik zou sommigen wel eens wat vaker willen zien. Linda bijvoorbeeld, zie ik niet zo vaak. En ook wat ooms en tantes zie ik niet vaak, en dat zou ik wel willen.
- Interviewer* Hmhm. En als we nu de tweede kaart erbij pakken. Hoe tevreden ben met je netwerk van vrienden en kennissen?
- Respondent* Ja. Ik heb een paar fantastische vrienden waar ik alles mee kan delen, en een aantal andere vrienden met wie ik heel veel leuke dingen doe.

Interviewer En welk cijfer zou je daar dan aan willen geven? Ook een 4?

Respondent Een 5.

Interviewer Een 5. Oké. Dat is al het hoogste cijfer dat je kunt geven. Kan je tevredenheid nog hoger worden?

Respondent Nee, ik ben heel tevreden zo.

Interviewer Hmm. Dan tenslotte gaan we naar de derde kaart kijken. Hoe tevreden ben je met je netwerk van maatschappelijke diensten?

Respondent Redelijk, een 3.

Interviewer Hmm, dat is niet heel hoog. Wat zou maken dat dat een stapje hoger zou worden?

Respondent Ze luisteren gewoon heel slecht...!

Interviewer Oh. Dat moet toch heel vervelend voor je zijn.

Respondent Ja, echt wel.

Interviewer Nou, Mark, we zijn er doorheen. We hebben alles ingevuld Ik wil jou heel erg bedanken voor het invullen van deze lijsten en tot ziens.

Respondent Graag gedaan.

BIJLAGE 8 Genogram

